

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quanta constantia plaeraeq[ue] puellae uirginitatis propositum tenuerunt
cap. v

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE SACRIS VIRG.

Illā uero, quam sues sic subuertunt in amœna, & for-
 dida, fœdam fornicationis imaginem reddit. At illa
 integra & intacta portio, quam cernitis uernantem flo-
 ribus, & suaue olentem, & quæ nullam pedum sensis
 iniuriam, & quæ tanta flosculorum diuersitate prædis-
 ta contemplantium animos mira uarietate delectat,
 pulchritudinem, & gratiam uirginitatis ostendit. Beas-
 ta species, & Deo digna: cui nihil potest merito com-
 parari. Quantum errant ergo hi, qui coniugio for-
 nicationem, & uirginitati nuptias æquandas censent,
 miseri, iniqui, ac stulti iudices. Verum hæc à sapien-
 tibus tenenda distinctio est: ut uirginitas spectet ad glo-
 riam, coniugium concedatur ad ueniam, fornicatio
 imputetur ad culpam. Hæc beatus Martinus scite ad-
 modum, atq; præclare: nos pergamus ad reliqua.

Quanta constantia pleræq; puellæ uirginitatis
 propositum tenuerunt. Cap. V.

Grandis profecto constantia est: & eximia, atq;
 admirabilis abdicatio: totum scilicet in holo-
 caustum offerre sese Deo. Alii uitulos, aut
 ariete^s, domos, agros, aurum, argentumue, aut alia
 eiusmodi extranea uota in templis offerunt: at uirgo
 sacra semetipsam deuouet. Et hoc est uotum Naza-
 ræi, quod est super omne uotum insignius, id est uo-
 uere seipsum ut de Christo dictum est, quoniam Na-
 zareus uocabitur. Anna quidem uouit Deo fructum
 uentris sui, & ei Samuelem filium consecrauit, at uero
 semetipsum consecrare longe perfectius est: et cun-
 ctis uotis, oblationibus, hostiisq; præstantius. Quod
 qui facit, imitator sane Christi est, qui obtulit semetip-
 sum pro nobis. O uera, & digna hostia, Deoq; gra-
 tissima: quam qui sic offert dicere merito potest: (quis
 cunque sit ille) uiuo autem iam non ego, uiuit uero
 in me Christus. Talis enim uirgo à domino requi-
 ritur, quæ solummodo cogitet quæ sui domini sunt:
 ut sit

Jud. 17

Matth. 11

2. Reg. 1

LIBER PRIMVS.

ut sit sancta & corpore, & spiritu. Sanctum nanq; dicitur
 quicquid Deo solenniter consecratur, & quod ad pro
 fanos usus nunquam est amplius reuocandum. Quid
 autem dici, aut excogitari potuit mirabilius, atq; præ
 stantius, q̄ quod pro consecranda uirginitate sua Deo,
 olim Magarita illa Ægyptiaca fecisse perhibetur: quæ
 desponsata iam, atque deducta domum primo statim
 uespero clanculum sese de thalamo uiri proripiens, dis
 simulato sexu (quum euadere aliter tuto nõ posset) mo
 nasterium uirorum ingressa est: & ibi sub Pelagii no
 mine in maxima sanctitate tam diu delituit, quousq;
 perfuncta huius uitæ laboribus, adiit cœlestes nuptias
 pro terrenis, quas contempserat. Idem castissimus ar
 dor effecit, ut Euphrosina Alexandrina eadem dissi
 mulatione, domum, patriam, parentesq; desereret:
 ne cui à parentibus pacta fuerat iuueni nobilissimo tra
 deretur. Nam & ipsa inter monachos per multa disci
 mina inuiolatam sponso suo Christo uirginitatem ser
 uauit: ac inter eos sic latuit, ut non prius cognita fuit
 esse fœmina, quàm defuncta. Vixit & Eugenia casta,
 uerecunda, & in corrupta in cœnobio monachorum:
 occulta autem quatenus licuit. Verum quū falso mas
 ab omnibus haberetur, & à quadam Melantia matro
 na nobili perditæ adamaretur: atq; nec uellet, nec pos
 set infano illius amori satisfacere, insimulatur interim
 apud abbatem, q̄ suæ esset aliquando pudicitia: insi
 diata: quocirca in maximum discrimen adducta, dum
 calumniam sibi obiectam refellere honestius alia ratio
 ne non posset, exerto paulo laxius pectore, mulie
 res mammæ, quo decuit pudore, detexit: atq; quū
 primum cognita fuit fœmina esse, abiit illico ad cœ
 nobium fœminarum. Idem pene & Marina passa est:
 maluit hæc tamen obiici sibi crimen, atque haberi pa
 lam adulterum, ac quid uis suppliciorum, atque infam
 iæ perpeti, q̄ q̄ esset mulier cuiq; aliquādo inuita sua

B

1. Cor. 7

DE SACRIS VIRG.

aperire, Laudanda uero sunt potius, q̄ imitanda à mulie-
ribus eiusmodi experiundæ continentiq̄ exempla. Lu-
brica sane est, & periculosa omnino talis conuersatio;
nec ullo pacto probanda. Quo circa legitur beatum
Martinum sanctitatis cuiusdam uirginis fama per tractū
inuifere eam aliquando statuisse: illam autem renuisse,
precatam tantum, ut ille pro se dominum oraret: ac
ne miraretur de hoc, quoniam à uiro nunquam fuerat
antea uisitata. Commendauit uir Dei Martinus pro-
dentiam uirginis: & q̄ tantopere uiroꝝ conspectum
formidaret, uehementer probauit. Hanc profecto tu-
tius imitari uirgines possunt, q̄ eas quas proxime me-
morauimus, quum nullibi desint uirginum monasteria,
quo sese tuto recipiant, sicut olim, quū ista cōtigerant,
nunquam enim conspectui uiroꝝ tuto sese uirgo
committit. Hinc est, etiam q̄ Gentiles Bonam deam
ferant fuisse castissimam, quippe quæ nunquam fuerit
egressa domo, neque uirum uiderit, dum uixit, ul-
lum. Et iccirco ab eius sacris Romæ usque adeo
mares arceri solitum, ut & picturæ masculorum ter-
gerentur: ne forte muliebris animus inter sacrifican-
dum ex eiusmodi inspectione impudicis desyderiis
foedaretur. Necessè est enim ubi diuersi sexus species
interuenit, ibidem turpium cogitationum æstus ebullit
ille: qui ex flammis oculorum solet ardentissime
concitari. Verum quid refert alias innumerabiles pe-
nè uirgines ex nostris christianis hic copiosius recen-
sere: quæ non solum uirginitatem nuptiis prætulerunt,
sed etiam uitæ: malentes se durissimis quibusq̄
tormentis affici, ac immaniter necari, quàm mollis-
simis blandiciis allecæ foede, uoluptuoseq̄ uiuere.
Quisnam ignorat quantæ constantiæ fuerit uirgo illa
generosissima Thecla: quæ iam à parentibus despon-
sa iuueni nobilissimo, ad Pauli apostoli uerbum, re-
pudiato connubio, tam constanter uirginitatem do-

mino consecrauit, ut nullis postea minis, aut tor-
 mentis potuerit à tali unquam proposito separari: at
 qui naturam etiam bestiarum uirginitatis suæ uenera-
 tione ita mutauit, ut quæ ferocissimæ ad se deuoran-
 dam uenerant, blanditæ uirgineo pudori, mansuetæ
 innoxiaq; recederent. Nihilominus animo fuit Iphi-
 genia Ægypti Æthiopum regis filia, quæ à Mattheo
 apostolo in fide Christi erudita Hirtacum paterni res-
 gni successorem in maritum accipere denegauit, regi
 nuptura cœlesti. Mirabilis quoque fuit, quod exco-
 gitauit Andragasina uirgo inregerrima, ne adolescen-
 ti nobilissimo à parentibus desponderetur inuita.
 Impetrauit nanque assidua oratione à domino, ut tur-
 pi deformaretur scabie, quatenus ex eo suæ sibi uirgi-
 nitatis pulchritudo constaret: quod etiam factum est.
 Nam sponsus, cui pacta fuerat, lue cognita, horrorem
 morbi pertæsus, eam ultro repudiavit: & sicut erat,
 intactam dimisit. Quæ postmodum mox, ubi sacra-
 rum uirginum fuit ascripta consortio, pristinum recu-
 perauit nitorem: unde palàm factum est, ideo lepro-
 sam factam esse ex sana, ne (quod longè turpius le-
 pra putarat) corrupta efficeretur ex uirgine. Hic in
 hoc genere uirtutis non erit forte ab re alterius quoq;
 uirginis insigne factum referre, quod beatus Ambros-
 sius euenisse suis temporibus scribit: ut cognoscant
 uirgines præstantiam suam, qualemq; sponsum sibi
 acquirant, quum repudiato carnali coniugio integri-
 tatem uirginitatis suæ Christo desponderint. Narrat
 is puellam quandam genere nobilem, sed multo no-
 biliorem uirtute, dum acrius urgeretur à parentibus
 ut nuberet, & ferre uim eorum ultra non posset, pro-
 fugisse tandem ad sacrum altare, quod erat in tem-
 plo proximo, indeq; ad parentes conuersam, ex ea ara,
 tanquam ex suggesto constanti animo sic locutam.

Quid agitis parentes, atque propinqui mei, qui me

DE SACRIS VIRG.

modo tam importune de nuptiis sollicitare non desistis : iamdudum prouisas habeo nuptias multo sane digniores , atque honestiores , quæ à uobis modo mihi me inuita parantur . Sponsum uos egregiū mihi proponitis , alium egomet reperi meliorem : quaslibet recensete diuitias , quālibet iactate nobilitatem , quantālibet prædicare potentiam , à me ipsa mihi longe melius consultum quàm à uobis fuit . Sponsus sane mihi is est , ut nullus tam excellens possit usquam reperiri , quin longe inferior illo in omni uirtutum genere non inueniatur . Est enim ita pulcher , ut sol , & luna pulchritudinem illius admirentur : ita diues , ut eius sit uniuersus orbis , & omnia quæ in eo sunt : ita potens , ut eius imperio cuncta subsistant , nutuque regantur : ita genere nobilis , ut Dei ipsius sit filius . Si talem habetis conferte huic eum , non recusato optionem facere melioris : sin autem nondum talem reperistis , facescite quæso hinc , & desinite mihi esse molesti : non enim provideatis mihi , sed inuidetis . Disce optimi Dei sponsa disce ab hac puella , qualem iactare sponsum possis : quum sis ei desponsata , cui uel præferri , uel conferri in ullo felicitatis genere possit nemo . Præterieram penè imprudens præclarum Ptolomaidarū facinus , quod olim unā omnes pro tuenda uirginitate sunt ausæ . Quo enim tempore capta fuit Ptolomais à Saracenis , uirgines , quæ tunc forte in cœnobio . D. Claræ manebant , consilio inter se inuito , quo nec seipsas interimerent , (quod fas sibi esse non putabant) nec uiolarentur ab hostibus (quod multo peius morte ducebant) ipsæ pia crudelitate inter se per uices uulnerant : ut mutilatis naribus , & truncis auribus , cruenta facie , in conspectu hostium abominabiles apparerent . Quod facinus non horrore magis , quàm indignationi barbaris fuit : quare perciti furore , quas contrectare præ horrore uoluptuose non ualuerunt , ferro crudeliter sunt aggressi , atque

pudore sic seruato, ad unā omnes (ut ipsæ optauerant,
 & piis exposcerant præcibus) gladio obruncarunt .
 Longum esset, ac penè infinitum singulas recensere, quæ
 speritis nuptiis unā cum corporis salute, de mundo, &
 de carne sua gloriosissime triumpharunt, martyrium
 cum uirginitate neſtentes . Quis ignorat qua constan-
 tia Agnes ; quo robore animi Apollonia ; qua fiducia
 Iustina ; qua fortitudine Lucia ; qua uirtute Catherina ;
 qua alacritate Ursula cum suis sodalibus ; qua deniq;
 fide, & quo animo innumeræ penè aliæ regum iussa,
 & illustrium quoruncunq; uirorum nuptias spernentes
 immanissima tormentorum genera, pro amore Chris-
 ti, & pro tuenda uirginitate cōstantissime pertulerunt ;
 Sed non sunt ullo pacto Laudicenses uirgines hoc lo-
 co silentio prætereundæ : quum non fuerit eis seruata
 tantummodo pudicitia amissa uita, ut prolomaidis :
 sed fuit cum ipsa etiam uita inter hostes seruata uirgini-
 tas. Hæ nanque quum Laudicea ciuitas uastaretur ab
 hostibus, & nusquam pateret uictis, atque obsessis per-
 fugium, seruandi pudoris gratia, partim in propinquū
 fluentem sese proiiciunt : partim in stercorearias latrinas
 defiliunt: suffocari aquis, aut foetore necari multo satius
 ducentes, q̄ thesaurum uirginitatis amittere. Vetitum ta-
 men utrunq; est: seruatus nanq; eis fuit & pudor, & ui-
 ta diuinitus, quum nulla ex tam magno numero (erant
 enim multæ) & in tanta, & tam uniuersali clade, aut
 mortem corporis, aut detrimentum suæ integritatis in-
 curret. Quin etiam quædam, quum semel repta
 fuisset, ab undis, & ne corrūperetur, rursus è nauī pro-
 silisset in fluuium, exorto statim maximo impetu flumi-
 nis, nefarii illi milites qui uim intentabant, unā omnes
 cum nauī submersi sunt : uirgo uero secundo flumine,
 ueluti auis supernatans in proximam ripam tuto appu-
 lit . Eodem fermè ausu, sed exitu dispari, superioribus
 annis Patauii usa est puella agrestis : quæ, quum Ma-

DE SACRIS VIRG.

ximilianus Cæsar totam ferme uenetiani excursioni
 bus deuastaret, omnesq; ex eo undique de agris in
 tra mœnia confluere, urbem ingressa, & à propin
 quis (ut fit in eiusmodi fuga) deperdita, dum ignara
 locorum flens, & errans trepide omnia circum lu
 strat, in manus forte incidit militum Venetorum, qui
 præsidio urbis stabant: à quibus tracta est in proxima
 contubernia, ut ibi ludibrio haberetur eius pudicitia:
 sed nescio quo fato prosiliit misera puellâ domo: &
 recta ad portam, qua paulo ante ingressa fuerat festina
 procurrit, putans se fore inter hostes atque in agris, &
 ubiq; locorum, q̄ intra urbis mœnia tutiorem. Inse
 quantur incesti illi, ac impii prædones: fugit exterrita
 puella more trepidæ & imbellis damæ, quæ à canibus
 acta fugam rapit in nemora, & saltus: & ubi aliter eua
 dere non sperat, de prærupta quapiam saxi crepidine
 sese præcipitat, malens subito casu conteri, q̄ compre
 hensa ludibrio esse rabidis molossis. Haud secus in
 foelix illa, ubi effugium nullum uidet, de ponte cor
 uo, ubi forte aderat, in adjacentem fluuium sese de
 mittit: & dum propositi tenax ab illis adiuuari recus
 fat, & hastas renuit, quas illi porrigebant, aquis tan
 dem suffocatur: inuentaq; paulopost, in proxima ripa
 sepeditur: haud digna meo quidem iudicio quæ ibi
 sepeditur. Verum tamen certum est, q̄ sicut nihil
 prodest impiis celebris, uel speciosa sepultura, ita nil
 obest iustis ullis, aut nulla.

De seruanda pudicitia per exempla gen
 tilium. Cap. VI.

Quid mirum hæc esse facta à Christianis uirgi
 nibus, quæ Christum norant: quum plerisq;
 etiam gentilibus solo integritatis amore tantæ
 curæ uirginitatem, tantoq; odio corruptionem fuisse